

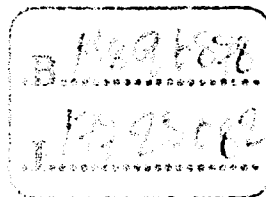

รายงานการวิจัย

ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

**THE CHARACTERISTICS OF DESIRED GRADUATES OF BACHELOR
OF BUSINESS ADMINISTRATIONS PROGRAM
IN TOURISM MANAGEMENT**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรัชญา มณีเนตร

ทุนสนับสนุนการวิจัย

กองทุนวิจัยประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประจำปีงบประมาณ 2554

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว ได้รับเงินทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2554 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการ ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเพื่อผลิตบัณฑิตที่ดีและมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน และขอขอบคุณ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัย

พฤศจิกายน 2554

Title The Characteristics of Desired Graduates of Bachelor of Business Administrations Program in Tourism Management.

Author Thirachaya Maneenetr

Office Faculty of Management Science, Khon Kaen University

Financial Support Research Budget from Faculty of Management Science, Khon Kaen University

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the state of desirable characteristic of graduates of Bachelor of Business Administrations Program in Tourism Management 2) to development Bachelor of Business Administrations Program in Tourism Management to modernize and needs of tourism business, and 3) to instructional management the course that complies with the National Qualifications Framework for Higher Education of Thailand – NQF. The instruments were questionnaires which used for 225 samples. This research analyze by descriptive statistics and initial statistics.

The result of the research found that the most samples were 26 – 30 years old. They were private company employee and there were average income per month about 5,000 – 10,000 bath. For the overall the characteristics of desired graduates of Bachelor of Business Administrations Program in Tourism Management, it was in “High” level in every aspect. Considering each aspect, found that the first order aspect was general characteristics, second order was specific characteristics and third order was prominent characteristics.

In general characteristics, the highest mean was had discipline, integrity, responsible in corporate, social and nation.

In specific characteristics, the highest mean was had ethics, responsible in social and environment, adhering to what is needed to elevate the standards of society.

In prominent characteristics, the highest mean was pursuing their long life learning, studied of knowledge and experience in the field continuously.

For the most factors affecting desirable characteristic of graduates of Bachelor of Business Administrations Program in Tourism Management was activity to developed knowledge and skills to support and developed students to be desirable characteristic graduates.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. ขอบเขตของการวิจัย	3
4. นิยามเชิงปฏิบัติ	4
5. สมมติฐานการวิจัย	4
6. ข้อตกลงเบื้องต้น	4
7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	5
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานที่นายจ้างต้องการ	8
3. แนวคิดการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	13
4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	17
5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	17
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา	23
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	25
1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	25
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	33
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอน กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	34
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	30
1. สรุปผลการวิจัย	36
2. อภิปรายผลการวิจัย	38
บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก	44
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	25
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงอายุ	25
ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	26
ตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	26
ตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว ด้านคุณลักษณะเด่น	27
ตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว ด้านคุณลักษณะทั่วไป	28
ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว ด้านคุณลักษณะเฉพาะ	29
ตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในภาพรวม	30
ตารางที่ 4.9 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	31
ตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	33
ตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอน กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	34

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลต่อเศรษฐกิจของโลกและประเทศต่างๆ ที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจจากรายได้จากการท่องเที่ยว และจากรายงานการประชุมของ UNWTO (Report of the World Tourism Organization to the United Nations Secretary-General in preparation for the High Level Meeting on the Mid-Term Comprehensive Global Review of the Programmed of Action for the Least Developed Countries for the Decade 2001-2010) แสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญกับทุกประเทศ ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการนำทรัพยากรมาใช้อย่างแพร่หลาย ทำให้ประชาชนมีงานทำ เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนอย่างกว้างขวาง และยังส่งผลต่อการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว นับได้ว่าเป็นการพัฒนาพื้นที่ที่มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยนับได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี และในปี 2553 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับในปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มในเรื่องของปัญหาอัตราเงินเฟ้อและคาดว่าจะมีปัจจัยหนุนเกิดขึ้น ซึ่งจะมีกำลังมากกว่าปัจจัยจุด โดยคาดว่าจะตลาดการท่องเที่ยวในประเทศไทย จะมีคนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ จำนวน 91 ล้านคน-ครั้ง มีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 432,000 ล้านบาท ในอัตราการเพิ่มร้อยละ 4.6 สำหรับด้านตลาดการท่องเที่ยวต่างประเทศ จะสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 9 ประมาณการจำนวนรายได้ 600,000 ล้านบาท และประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว 15.5 ล้านคน ซึ่งทาง PATA ได้พยากรณ์แนวโน้มการขายตัวของนักท่องเที่ยวในปี 2554 มีโอกาสเติบโตได้สูง ถึงร้อยละ 6 หรือมากกว่า ซึ่งประเทศไทย ยังคงอาศัยความเป็นมิตร ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว และความคุ้มค่าเงิน เป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการแข่งขันในตลาดโลก และทางกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย เนื่องจากการท่องเที่ยวให้ผลตอบแทนการลงทุนที่คุ้มค่ากว่าทุกธุรกิจและทุกอุตสาหกรรมของชาติ ดังนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงเป็นวาระของชาติที่รัฐบาลต้องให้ความสำคัญในอันดับแรก (สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2554 จาก http://www.mots.go.th/ewt_news.php?nid=2836&filename=index)

และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มีแผนที่จะพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยเน้นด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของประเทศไทยที่ยากจะหาชาติใดในโลก เสมอเหมือน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ

และจากสถานการณ์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลกและของไทย จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น และมีเงินที่จะเข้ามาสู่ประเทศที่นับวันจะทวีคูณมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวและสถานการณ์การท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทางหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ได้พัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อผลิตบุคลากรทางการท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของไทยและของโลก ซึ่งบุคลากรการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย และหากบุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านการท่องเที่ยวเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว จะยิ่งส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยเจริญเติบโตไปอย่างไม่หยุดนิ่ง และสามารถแข่งขันกับการตลาดการท่องเที่ยวของโลกได้อย่างเต็มภาคภูมิ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ได้มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และพัฒนาผู้บริหาร นักวิชาการ และนักวิชาชีพชั้นสูงทางด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีความรอบรู้ทางวิชาการและการวิจัย เพื่อให้มีความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ เพื่อเป็นการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางมิติด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของภูมิภาคอาเซียนและเป็นศูนย์รวมการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และมีความร่วมมือทางการศึกษากับนานาชาติต่างประเทศ จึงได้ตระหนักถึงการพัฒนาศูนย์รวมการศึกษาและการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทางหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อประกอบการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียในภาคส่วนต่างๆ และเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อนำมาซึ่งคุณภาพทางวิชาการคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

2.2 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาประกอบการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวให้มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานด้านธุรกิจท่องเที่ยว

2.3 เพื่อจัดการเรียนการสอนและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอุดมศึกษา

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 4 กลุ่มคือ

- 1) ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว
- 2) สมาคมวิชาชีพด้านธุรกิจท่องเที่ยว
- 3) นักศึกษาปัจจุบันหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ การโรงแรมและการท่องเที่ยว
- 4) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ การโรงแรมและการท่องเที่ยว

3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 คน
- 2) สมาคมวิชาชีพด้านธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน 5 คน
- 3) นักศึกษาปัจจุบันหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ การโรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 100 คน
- 4) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ การโรงแรมและการท่องเที่ยวจำนวน 100 คน

3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

- 1) คุณลักษณะเด่น คือ ความพร้อมในการทำงาน (Ready to Work) ได้แก่ ประสิทธิภาพพร้อมปฏิบัติงานในวิชาชีพ ความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2) คุณลักษณะทั่วไปด้านวิชาการ ด้านวิชางาน และด้านวิชาคน ได้แก่ ทักษะความรู้และความสามารถในการทำงาน (Knowledge skill and Ability) ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย (Responsibility) ความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานและความสนใจต่อ

ผู้รับบริการ (Enthusiasm) ความมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ร่วมงาน (Colleague relationship) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative thinking) และความประพฤติและบุคลิกภาพ (Conduct and courtesy)

4. นิยามเชิงปฏิบัติ

4.1 บัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง บัณฑิตที่เป็นที่ต้องการ ในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ

4.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการเรียนการสอน Course Specification หรือ มคอ. 3

5. สมมติฐานของการวิจัย

5.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละภาคส่วนมีความสัมพันธ์กับลักษณะบัณฑิตพึงประสงค์

5.2 การจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

6. ข้อตกลงเบื้องต้น (ถ้ามี)

เป็นการศึกษาสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ทราบถึงลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

7.2 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาประกอบการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการการท่องเที่ยว ให้มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ด้านธุรกิจท่องเที่ยว

7.3 สามารถจัดการเรียนการสอนและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานอุดมศึกษา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานที่นายจ้างต้องการ
3. แนวคิดการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

การประชุมของอธิการบดีแห่งประเทศไทย (2530) ได้จัดให้มีการสัมมนาเรื่อง “การผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยไทยในอนาคต” โดย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้ทำการอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อ “ความรู้พื้นฐานที่บัณฑิตไทยพึงมี” ได้กล่าวสรุปว่าบัณฑิตไทยจะต้องมีลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) บัณฑิตจะต้องมีลักษณะเหมือนคนขี้หมูทรัพย์ ขุมทรัพย์ในที่นี้หมายถึง ความรู้วิชาการและการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งคนอื่นคิดว่าคนที่เป็นบัณฑิตจะสามารถชี้ให้เห็นได้ และถ้าเกิดปัญหาก็เห็นว่าบัณฑิตจะหาแก้ไขให้เราได้ บัณฑิตจึงจำเป็นที่จะต้องพร้อมอยู่เสมอที่จะให้ความรู้ทางวิชาการที่เปรียบเสมือนขุมทรัพย์ และหาทางแก้ปัญหาต่างๆ ได้

2) บัณฑิตจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบพร้อมในการทำงาน เมื่อบัณฑิตได้เข้าไปทำงานในที่ใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะป็นสำนักงานราชการ ธุรกิจเอกชน โรงงานอุตสาหกรรม บัณฑิตนั้น จะต้องเป็นผู้ที่สามารถรับผิดชอบของการทำงานแต่ละอย่างได้ เพื่อที่จะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3) บัณฑิตควรจะข่มคนที่ควรข่ม ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากมาก เพราะเหตุว่าคนที่ควรข่มอาจจะเป็นผู้มีอำนาจวาสนา และสังคมในปัจจุบันก็ไม่เหมือนสังคมในอดีต เพราะสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปมากเหลือเกิน ดังนั้น เราจึงต้องหาวิธีการที่เหมาะสม

4) บัณฑิตจะต้องเป็นฉลาดปราดเปรื่อง คือ เป็นคนที่รู้ไปทุกอย่างไปไหนก็ชี้แจง แนะนำ พูดไม่รู้จุกจบสิ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้ความปราดเปรื่องไปในทางใด ถ้าใช้ไปในทางที่ไม่รู้จักจบสิ้น เห็นอะไรรู้หมด อธิบายได้หมด โดยที่ไม่มีใครขอร้อง ก็จะทำให้เป็นคนที่น่ารำคาญ

5) บัณฑิตจะต้องมีความยืดหยุ่นในตนเอง คือ เราจะไปตั้งอยู่ในกรอบอะไรที่แข็งแรงนักไม่ได้ บัณฑิตจะต้องมีความรู้ในทางที่จะยืดหยุ่นตนเองเข้ากับสถานการณ์ซึ่งกำลังจะเปลี่ยนแปลงไป ถ้าเราไปแข็งแรงอยู่ตลอดเวลาแล้ว เราอาจจะอยู่กับเขาไม่ได้ แล้วเราอาจจะไม่ได้ทำประโยชน์อย่างที่เรากำลังทำได้

6) บัณฑิตข่อมไม่หวั่นไหวเมื่อถูกคำตำหนิติเตียนหรือสรรเสริญ หมายถึง ไม่ว่าจะถูกตำหนิติเตียนอย่างไรก็ไม่หวั่นไหว ไม่โกรธ ไม่แค้น ไม่น้อยอกน้อยใจ และเมื่อถูกสรรเสริญอย่างไรก็ไม่หลงระเริง

7) บัณฑิตจะต้องสามารถวางตัวเฉยได้ โดยไม่มีปฏิกิริยาต่อทุกข์หรือสุข หมายความว่า เมื่อบัณฑิตทั้งหลายถูกสุขและทุกข์กระทบกระเทือน ข่อมไม่แสดงอาการสูงๆ ต่ำๆ ตามแรงกระทบนั้น ถ้าทุกข์หรือสุข เข้ามากระทบที่ตัวเรา ถ้าเรากระทบไปตามแรงนั้นด้วย เราก็ตั้งตัวอยู่ไม่ได้ ไม่ว่าจะไปในทางทุกข์หรือสุข

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2540, หน้า 6 – 10) ได้จัดให้มีการสัมมนาเรื่อง “บัณฑิตอุดมคติไทย: การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในแผนฯ ฉบับที่ 8” โดยรองศาสตราจารย์อุดม หนูทอง ได้อภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อ “บัณฑิตไทยในแนวพระราชดำริ” โดยประมวล เนื้อหาพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ประทานแก่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันต่างๆ พบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนะหลักปฏิบัติเพื่อความสำเร็จ ในการทำงานของบัณฑิตไว้ดังนี้

- 1) มีฉันทะ ปณิธาน และอุดมคติในการทำงาน
- 2) มีเป้าหมาย หลักการ และแผนงานที่ชัดเจน
- 3) รู้จักใช้วิชาการในภาคปฏิบัติ
- 4) มีความรับผิดชอบ เสียสละ อดทน และมีความเพียรอย่างสม่ำเสมอ
- 5) มีสติ วิจารณญาณ และความรอบคอบในการทำงาน
- 6) มีวินัยในการทำงาน
- 7) รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น

ทบวงมหาวิทยาลัย (2547) ได้ออกประกาศ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2540 และให้ถือเป็นนโยบายในการปฏิบัติ

แก่สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับของทบวงมหาวิทยาลัย โดยกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ความรอบรู้ในวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีความสามารถในการคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ
2. เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถครองตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเต็มภาคภูมิ
3. เป็นผู้มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน
4. เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องานและดำรงชีวิตด้วยความเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำกิจกรรมในโครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย เพื่อสนองตอบความต้องการของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดพัฒนาศักยภาพนักเรียน นิสิตนักศึกษา ให้มีความรู้ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นบัณฑิตอุดมคติไทยที่มีทั้งความเก่ง ความดี และความรับผิดชอบต่อตนเอง องค์กรและสังคม โดยส่วนรวมสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้ก้าวไปสู่ความเป็นบัณฑิตอุดมคติไทยอย่างแท้จริง และเป็นบัณฑิตที่มีความรู้ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) บัณฑิตที่พึงประสงค์ดังนี้

1. มีความรู้ ทักษะ (ด้านวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีวิต) และความสามารถระดับสากล เรียนรู้ (ใฝ่รู้) ตลอดชีวิต
2. มีคุณธรรม จริยธรรม วินัย ความรับผิดชอบและความเป็นผู้นำ
3. มีสติปัญญา และวิจารณ์ญาณ มีวิธีคิดอย่างเป็นระบบ และสามารถแก้ไขปัญหาได้
4. เข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทย และสังคมโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข
5. มีความเป็นประชาธิปไตย
6. มีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทยสามารถใช้ภูมิปัญญาไทยในการพัฒนาประเทศ
7. ตระหนักในคุณค่า ทรัพยากร ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
8. มีจิตสำนึกและศักยภาพในการสร้างงาน
9. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2540) ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 10 ประการ คือ

1. มองเห็นทิศทางที่เหมาะสมของสังคมพร้อมรับผิดชอบ
2. เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลก และนานาชาติตลอดเวลา พร้อมมองเห็นผลกระทบ

3. มีความเชื่อมั่นและเป็นตัวของตนเอง
4. มีหลักวิชาการ สามารถประยุกต์ใช้ได้ผล
5. รับรู้ปัญหาสังคม มีสำนึกร่วมกับสังคม
6. คิดต่อและทำงานร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
7. รู้ถึงปัญหามนุษยชาติ
8. มีความรับผิดชอบ
9. มีจริยธรรม มีเหตุผล
10. เป็นผู้นำ

กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นผู้มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทั้งในสาขาวิชาการของตนและความรู้โดยรอบ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและดำรงชีวิตด้วยความเหมาะสม

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของพนักงานที่นายจ้างต้องการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของพนักงานที่นายจ้างต้องการนั้น ซึ่งผู้วิจัยนำมาเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ประสานพร มณฑลธรรม (2547) ได้อธิบายไว้ว่า คุณสมบัติหรือทักษะความสามารถของพนักงานที่บริษัทต่างๆ ต้องการ ได้แก่

- 1) มีคุณวุฒิตรงกับที่นายจ้างต้องการ ซึ่งหมายรวมไปถึงการมีคุณสมบัติทุกอย่างเทียบพร้อมตรงตามที่ระบุไว้ในประกาศรับสมัครงานทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความสามารถ อายุ ประสบการณ์ หรือบางบริษัทก็อาจจะระบุเพศที่ต้องการรับสมัครมาด้วย
- 2) มีเขาวนปัญญา มีไหวพริบสติปัญญาในการแก้ไขปัญหารวมทั้งต้องรู้จักเตรียมตัวเตรียมใจในการรับมือกับปัญหาต่างๆ ด้วย
- 3) มีมนุษยสัมพันธ์ดี เพราะคนที่มนุษยสัมพันธ์ดีนั้น จะสามารถทำงานเข้ากับคนอื่นได้ง่าย ปรับตัวได้ง่าย ไม่ว่าจะต้องอยู่ในสังคมใดก็ตาม
- 4) มีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้ในสำนักงาน เช่น รู้ว่าเครื่องส่งเอกสารใช้งานอย่างไร รู้ว่าการต่อโทรศัพท์ไปยังแผนกต่างๆ ต้องทำอย่างไรบ้าง เป็นต้น

5) ใช้คอมพิวเตอร์เป็น คือ สามารถใช้โปรแกรมพื้นฐานได้ เช่น ไมโครซอฟต์เวิร์ด โปรแกรมออฟฟิศ ซึ่งหน่วยงานบางแห่งที่ต้องทำงานติดต่อกับลูกค้าต่างประเทศ ก็อาจจะต้องการคนที่สามารถรับส่งอี-เมลได้ด้วย รวมทั้งต้องสามารถพิมพ์ดีด ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ด้วย

6) มีบุคลิกดี หมายถึง การเป็นตัวของตัวเอง เป็นธรรมชาติ เป็นคนมีความมั่นใจความแบบฉบับของตัวเอง พุดจาฉะฉาน

7) เรียนรู้งานได้เร็ว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรอบคอบ และมีความกระตือรือร้น

8) ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ มีวินัยต่อหน้าที่การงาน ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

9) มีทักษะด้านการบริหารข้อมูล เพราะคนที่รู้จักบริหารข้อมูล ก็จะทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดควรจะเก็บไว้ที่ใด เรื่องใดควรจะทำไปบ้าง เวลาเจ้านายเรียกหาข้อมูลเรื่องใดก็ตาม ก็จะสามารถค้นหาได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

10) มีความรู้เฉพาะด้านในงานที่ทำเป็นอย่างดี แต่ในบางครั้งตำแหน่งที่เราไปสมัครงาน อาจไม่เกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียนมาโดยตรง วิธีการแก้ปัญหาคือ ซื้อหนังสือเกี่ยวกับงานที่ไปสมัครมาอ่าน เพื่อให้พอรู้ว่าตำแหน่งนั้นต้องทำอะไรบ้าง และต้องใช้ความรู้ด้านใดบ้าง

11) มีความรู้ทางด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ แต่ถ้ารู้หลายๆ ภาษาก็ยิ่งดีมาก เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน และภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

12) สื่อสารกับคนอื่นรู้เรื่อง หมายถึง ความสามารถที่จะพูดให้คนอื่นเข้าใจ รวมทั้งสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่เราต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารกับเจ้านาย เพราะถ้าสื่อสารกันไม่รู้เรื่อง ก็อาจจะส่งผลเสียต่องานได้

13) มีความอดทนต่อการทำงาน ไม่ว่าจะงานนั้นจะหนักหนาสาหัสเพียงใด รวมทั้งต้องไม่ย่อท้อต่อความเหน็ดเหนื่อยด้วย

14) ปรับตัวได้ทันตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว คือ ต้องพยายามติดตามข้อมูลใหม่ๆ อยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการติดตามข่าวทางโทรทัศน์ หรือทางหนังสือพิมพ์ โดยไม่มีข้อจำกัดว่าจะต้องเป็นข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ หรือข่าวบันเทิง

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548) ได้อธิบายไว้ว่า ในการคัดเลือกบุคคลากรเข้าทำงาน ด้วยการสัมภาษณ์ โดยทั่วไปจะมุ่งเน้นความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1) ร่างกาย (Physical) หมายถึง รูปร่าง หน้าตา สุขภาพ อนามัย น้ำหนัก ความสูง ทรงผม การเดิน การแต่งกาย เป็นต้น

2) ความรู้ (Knowledge or attainments) หมายถึง ความรู้ทางวิชาสามัญ วิชาชีพ ความรู้รอบตัว ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นต้น

3) **เชาวน์ปัญญา (Intelligence)** หมายถึง ความเฉลียวฉลาด ความรอบคอบ ไหวพริบ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นต้น

4) **ความสนใจ (Interests)** หมายถึง ความเอาใจใส่ ความสนใจในเรื่องต่างๆ ของแต่ละคน เช่น การเมือง กีฬา งานอดิเรก วิชาการที่เคยเรียนมา เป็นต้น

5) **นิสัยใจคอ (Habit or disposition)** เป็นคนเอาการเอางาน หรือไม่สู้งาน โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขี้โมโห ฉุนเฉียว เขือกเข็น เป็นต้น

จุฑา มนต์ไพบูลย์ (2537) ได้อธิบายไว้ว่า นายจ้างแต่ละแห่งก็จะกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการไม่เหมือนกัน เช่น นายจ้างบางแห่งอาจต้องการคนที่มีประวัติการศึกษาดีที่สุดใน หรืออาจจะพิจารณาจากลักษณะความเป็นผู้นำ รวมทั้งอาจดูจากสถานศึกษาที่จบมาด้วย

คุณสมบัติที่นายจ้างต้องการ

มุมมองของนายจ้างแต่ละรายที่จะใช้ในการตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับผู้สมัครงานคนใดนั้นจะแตกต่างกันไป บางครั้งอาจขึ้นอยู่กับตำแหน่งงานที่ต้องการรับสมัครด้วยนายจ้าง บางคนอาจมองในภาพรวมว่าต้องพร้อมทุกด้าน จึงจะเป็นพนักงานของบริษัทคนได้ แต่บางคนมองเน้นเฉพาะแต่ความสามารถ หรือทักษะที่จำเป็นต่องานในตำแหน่งนั้นเป็นหลัก แม้ผู้สมัครจะขาดคุณสมบัติอื่นไปบ้าง นายจ้างจะผ่อนปรนเข้าทำงานไว้ก่อนและพยายามแก้ไขในช่วงทดลองงาน เป็นต้น ทั้งนี้คุณสมบัติโดยทั่วไปที่นายจ้างให้ความสำคัญและใช้ประกอบการตัดสินใจในการคัดเลือกผู้สมัครงาน (<http://www.doe.go.th>) ได้แก่

1. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ตรงตามหน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งที่สมัคร
2. บุคลิกที่เหมาะสม แบ่งเป็น
 - ความเป็นผู้ใหญ่
 - การเรียนรู้และยอมรับข้อจำกัดของตนเอง
 - การมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน
 - ความรับผิดชอบสูง
3. การรักษาคุณภาพของอารมณ์ ลักษณะที่บ่งชี้ คือ
 - สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี ในขณะที่เผชิญกับสภาวะขัดแย้ง
 - สามารถรักษาและควบคุมให้ร่างกายมีการแสดงออกที่สมดุลระหว่างอารมณ์และภาวะทางจิตใจ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาส่วนตัวและเกิดความเครียดเกี่ยวกับในครอบครัว

– มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคที่รุนแรงได้อย่างสงบและ
อดทนตลอดจนมีความทะเยอทะยาน ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดความคิดก้าวหน้าและ
พัฒนางาน

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างราบรื่น นายจ้างอาจสังเกตจาก
ประสบการณ์เดิม ได้แก่

- การร่วมกิจกรรมในโรงเรียน มหาวิทยาลัย หมู่บ้าน และที่ทำงาน
- การให้ความสำคัญกับความสำเร็จในนามกลุ่มมากกว่าส่วนตัว
- มีความกลมกลืนในพฤติกรรมเมื่ออยู่ในกลุ่มที่สามารถเป็น ได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี

ไม่ทำตัวแปลกแยก

5. ความสามารถในการสู้งานหนัก และเผชิญกับปัญหาอุปสรรคได้อย่างมั่นใจสังเกต
ได้จาก

- ผลสัมฤทธิ์ของการทำงานในอดีต
- การทำกิจกรรมที่ยากลำบากและต้องใช้ระยะเวลาต่างๆ ในสมัยเรียนให้สำเร็จได้
- การพัฒนาการเรียนรู้ให้อยู่ในระดับดีขึ้นเรื่อยๆ
- วิธีการดำรงชีวิต เช่น การทำงานหาเงินเรียนหนังสือด้วยตนเอง

6. ความซื่อสัตย์และความจริงใจต่อตนเอง/องค์กร/งานในหน้าที่และเพื่อนร่วมงาน
เป็นสิ่งที่สามารถหล่อหลอม ได้ตั้งแต่วัยเด็กให้เติบโตอย่างมีศีลธรรมและจริยธรรม โดยครอบครัว
และสถานศึกษา เช่น การยอมรับที่จะแนะนำตนเอง ทั้งในด้านดีและไม่ดีให้ผู้อื่นทราบอย่างตรงไป
ตรงมา การรู้จักให้อภัยและขอโทษผู้อื่นเมื่อกระทำผิด การรู้จักให้และรับจากผู้อื่น และความ
มีเมตตาธรรมต่อผู้คนรอบข้าง เป็นต้น

7. การรักษาระเบียบวินัย มีความละเอียด และรู้สึกผิดเมื่อคิดจะกระทำผิด ระเบียบ/
กฎเกณฑ์ของสังคมหรือองค์กร

ทักษะที่นายจ้างต้องการ มี 6 ทักษะ ได้แก่ คุณสมบัติที่ในตำราเรียนไม่มีสอน แต่เป็น
สิ่งจำเป็นและสำคัญมากสำหรับการทำงาน เป็นทักษะที่คุณต้องเก็บเกี่ยวเอาเองจากการทำงาน
ร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการทำรายงานกลุ่ม การทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในคณะ นอกคณะ และ
นอกมหาวิทยาลัย รวมถึงการฝึกงานก่อนเรียนจบด้วย (<http://www.jobsdb.com>) ซึ่งประกอบด้วย

1. ผู้ที่เป็นนักสื่อสารที่ดี ไม่ใช่แค่พูดเก่งอย่างเดียว ต้องมีลักษณะในการฟังด้วย
ต้องฟังอย่างตั้งใจเสียก่อน จึงจะ ได้ตอบได้อย่างถูกต้อง ตามคำถามได้อย่างเหมาะสม ถ้าพูด
ความคิดออกไปสู่ผู้ฟังได้อย่างถูกต้อง ผู้ส่งสารกับผู้รับสารเข้าใจตรงกัน อธิบายสิ่งต่างๆ ได้อย่าง

ชัดเจน สามารถคุยกับคนที่ไม่คุ้นเคยได้อย่างไม่เคอะเขิน จูงใจผู้อื่นให้คล้อยตามได้ และสามารถเจรจาหรือต่อรองได้ประสบความสำเร็จ

2. ผู้ที่ทำงานเป็นทีมได้ดี มักจะเป็นคนยืดหยุ่นและประนีประนอม จึงสามารถเข้ากับคนได้ทุกประเภท เปิดกว้างสำหรับความคิดเห็นของผู้อื่น และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่นอยู่เสมอ อีกทั้งยังเป็นคนซื่อสัตย์ จริงใจ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ยึดมั่นและทำตามคำสัญญาที่รับปากไว้ ทำให้ผู้อื่นไว้วางใจ ในขณะเดียวกันก็ไว้วางใจผู้อื่นด้วย

3. ผู้ที่เป็นนักแก้ปัญหาด้วย จะมองเห็นปัญหาก่อนที่มันจะกลายเป็นเรื่องใหญ่ ทั้งยังรู้จักมองด้วยมุมมองที่แตกต่าง จึงสามารถเห็นและจัดการกับปัญหา ได้ก่อนผู้อื่น คนที่มีคุณสมบัติเช่นนี้ไม่กลัวที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา จึงไม่เคยคิดปิดปัญหาไปให้ผู้อื่น เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นก็เรียนรู้จากความผิดพลาดของตัวเอง และพยายามทางหนทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาอย่างไม่ย่อท้อ

4. ผู้ที่มีความคิดริเริ่ม คนที่มีคุณสมบัติเช่นนี้มีแนวโน้มสูงที่จะเป็นผู้นำ เพราะรู้ตัวเองว่าต้องทำอะไร โดยไม่ต้องมีใครบอกให้ทำ ชอบที่จะคิดสร้างสรรค์ ชอบทดลอง ปรารถนาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ไม่เพียงเฉพาะกับตัวเองเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวหลักให้ผู้อื่นทำในสิ่งใหม่ๆ เช่นกัน

5. ผู้ที่มีทักษะในการบริหารจัดการ สามารถวางแผนงานและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่างๆ ได้ดี รู้ว่าอะไรควรทำก่อน อะไรควรทำทีหลัง มีความสามารถในการทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน และสามารถทำงานเสร็จตรงเวลา อีกทั้งยังมีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่นได้ดี

6. ผู้ที่สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลได้ดี เป็นคนเรียนรู้เร็ว ไม่ยึดติดกับตัวเอง พร้อมเปิดรับความคิดใหม่ๆ เสมอ จึงไม่กลัวที่จะลองทำสิ่งใหม่ๆ และสามารถจัดการกับความเปลี่ยนแปลงได้ดี

ดังนั้น คุณสมบัติที่นายจ้างต้องการ ได้แก่ คุณวุฒิตรงกับนายจ้างต้องการ มีปัญหา มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้ควรมีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้ในสำนักงาน โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ มีบุคลิกภาพที่ดี เรียนรู้งานได้เร็ว ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ มีความรู้ทางภาษาต่างประเทศ มีความสามารถในการสื่อสาร อดทนต่องานและมีความสามารถในการปรับตัว

3. แนวคิดการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

3.1 มาตรฐานการอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตระหนักว่าบัณฑิตควรมีความรู้จริงในวิชาการ และวิชาชีพควบคู่กับการมีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถนำความรู้ไปพัฒนาชุมชนสังคมและประเทศชาติเพื่อแข่งขันกับนานาชาติได้ จึงได้ดำเนินการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ตามมติ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนา บัณฑิตให้มีความรู้ในสาขาวิชาการ/วิชาชีพ ควบคู่กับการมีคุณธรรม/จริยธรรมโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เติบโตและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา ให้มีความรู้อย่างแท้จริงใน สาขา วิชาการ วิชาชีพควบคู่กับการมีคุณธรรม/จริยธรรม เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ และเป็น ที่พึงประสงค์ตามความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และประเทศ

(2) ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 6 และ หมวด 4 มาตรา 24(4) โดยการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริม ต่างๆ ที่เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เร็วร่วมกันนำภูมิปัญญาไทยมาบูรณาการให้เหมาะสมกับ ท้องถิ่น ชุมชน และความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ/วิชาชีพ เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นสากล

(3) ให้แนวคิดและแนวทางการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทยได้ขยายผล และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปทุกระดับการศึกษา สามารถประเมินและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับ กระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย ของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาอุดมศึกษา มาตรฐานการอุดมศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้าน (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2549) ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจมีความสำนึกและความรับผิดชอบใน ฐานะพลเมืองและพลโลก

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล และพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมาฐานความรู้ และสังคมาแห่งการเรียนรู้ การแสวงหาการสร้าง และการจัดการความรู้ตามแนวทางหรือหลักการอันนำไปสู่สังคมาฐานความรู้ และสังคมาแห่งการเรียนรู้

การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของ ประเทศไทย(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อทั้งในเรื่องส่วนตนและส่วนรวม
2. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี และกระบวนการ ต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้
3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ในการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมา ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของ ตนเอง
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์ และสถิติความสามารถ ในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

บัณฑิตคุณคมาคิตที่พึงประสงค์ตามวิสัยทัศน์ของการพัฒนานักศึกษาในแผนพัฒนา การศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ บัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีสติปัญญา ใฝ่การเรียนรู้ นึกคิดอย่าง เป็นระบบ มีจิตสำนึกและศักยภาพในการสร้างงาน บุคลิกภาพดี มีความเป็นผู้นำ ชีคมันในระบอบ ประชาธิปไตย มีวินัยรับผิดชอบต่อตนเองและเอื้ออาทรต่อสังคมา ตระหนักในคุณค่าทรัพยากรและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสุขภาพดีและมีความเป็นสากล เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามวิสัยทัศน์การพัฒนา นักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึง ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างหรือผลิต บัณฑิตให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ ทักษะ (ด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพชีวิต) และความสามารถระดับสากล
เรียนรู้ (ใฝ่รู้) ตลอดชีวิต
2. มีคุณธรรม จริยธรรม วินัย ความรับผิดชอบ และความเป็นผู้นำ
3. มีสติปัญญาและวิจารณญาณ มีวิธีคิดอย่างเป็นระบบและสามารถแก้ไขปัญหาได้
4. เข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทยและสังคมโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง
การแข่งขันในระดับสากลและสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข
5. มีความเป็นประชาธิปไตย
6. มีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทยสามารถใช้ภูมิปัญญาไทยในการพัฒนา
ประเทศ
7. ตระหนักในคุณค่าทรัพยากร ศิลปะและวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
8. มีจิตสำนึกและศักยภาพในการสร้างงาน
9. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประกอบด้วย
3 คุณลักษณะ ดังนี้

1. คุณลักษณะเด่น คุณลักษณะเด่นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น คือ
“พร้อมทำงาน (Ready to Work)” โดยมีองค์ประกอบคุณลักษณะย่อย 3 ด้าน คือ มีประสบการณ์
พร้อมปฏิบัติงานในวิชาชีพ พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้ตลอดชีวิต

2. คุณลักษณะทั่วไป คุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น กำหนดให้
สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของไทย (National Qualifications Framework
for Higher Education of Thailand – NQF) รวมทั้ง ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้
บัณฑิต ตลาดงาน สถานะของสังคมไทยและสังคมโลก แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านวิชาการ (Knowledge) บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นต้องมีองค์ความรู้ใน
สาขาวิชาการและประสบการณ์การเรียนรู้ และการปฏิบัติงานที่จะสามารถนำไปใช้ในการประกอบ
อาชีพ รวมทั้งการศึกษาเรียนรู้และการใช้ความรู้และประสบการณ์เพื่อการพัฒนาวิชาการในสาขา
ของคนได้

- 2.2 ด้านวิชาการ (Skills) บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นต้องมีทักษะและ
ประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสถานะแวดล้อมการทำงานสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลง
ตลอดเวลา

2.3 ด้านวิชาคน (Attitude) บัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ต้องมีจิตสำนึกที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว วิชาชีพ มีคุณธรรม และจริยธรรมเพื่อการดำรงตนในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3. คุณลักษณะเฉพาะ แต่ละหลักสูตร/สาขาวิชา สามารถกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของบัณฑิตในสาขาเฉพาะได้ โดยเพิ่มเติมเข้าไปในด้านวิชาการ วิชาการ และวิชาคน ตามลักษณะความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชานั้น

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี ได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ 8 ประการ คือ

1. บัณฑิตมีความสามัคคี ร่วมพลังร่วมมือเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน C = Co-operative
2. บัณฑิตพึงใฝ่รู้วิเคราะห์หาข้อมูลก่อนทำงานทุกอย่าง R = Research
3. บัณฑิตพึงปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ E = Emotion
4. บัณฑิตพึงมีจิตใจสร้างสรรค์มองโลกในแง่ดี A = Attitude
5. บัณฑิตพึงมีความรู้และทักษะในเทคโนโลยีสมัยใหม่ๆ ที่จำเป็นในการประกอบ

อาชีพ T = Technology

6. บัณฑิตพึงมีความฉลาดปราดเปรื่อง มีความเจริญงอกงามทุกด้าน ไปพร้อมๆ กัน

I = Intelligence

7. บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล คาดการณ์ ได้อย่างฉลาดทันสมัย ทันคน ทันโลก V = Vision

8. บัณฑิตพึงมีคุณธรรมและซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตน E = Ethic

การพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น การจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นการพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ในสาขาวิชาการและวิชาชีพควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมและจริยธรรมตรงตามวัตถุประสงค์ของแต่ละหลักสูตร ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตรงตามที่หลักสูตรพึงประสงค์และตรงตามความต้องการของตลาดงาน

4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง ปัจจัยและกระบวนการต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามนโยบายหลักด้านการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์
4. การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา
5. การประเมินคุณภาพการผลิตบัณฑิต

5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

พร้อมพร ณ เชียงใหม่ (2544) ได้กล่าวถึงหลักสูตรว่า การจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็น การจัดการศึกษาระดับใด สิ่งที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ การมีจุดมุ่งหมาย ของการศึกษาที่แน่นอนชัดเจน ความมุ่งหมายของการศึกษาจะเป็นเครื่องมือในการประเมินผล ได้อย่างหนึ่งว่า การศึกษาจะประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวและเครื่องมือที่จะทำให้การศึกษา ดำเนินไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ หลักสูตร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ เพื่อสอนปรัชญาการศึกษาในแผนการศึกษาชาติ หลักสูตรมีความสำคัญในการช่วยพัฒนา ผู้เรียนในทุกๆ ด้าน อาทิ ด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ ตลอดจนคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรจะใช้ได้ดีมีความเหมาะสมก็ควรต้องมีความสอดคล้องกับ สภาพเศรษฐกิจสังคมที่เปลี่ยนแปลง ไป เพื่อผลิตกำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน

Good (1973) กล่าวว่า หลักสูตร คือ โครงการทั่วไปทั้งหมดของเนื้อหาวิชาหรืออุปกรณ์ การเรียนการสอนพิเศษ ซึ่งโรงเรียนได้จัดไว้เพื่อให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่เพียงพอที่จะจบการศึกษา ได้ หรือได้รับประกาศนียบัตรที่จะเข้าสู่อาชีพหรือวิชาชีพ

เมธี ปิลันธนานนท์ (2533) ยังได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ผลรวมของงานการศึกษาที่ได้ วางแนว และจัดขึ้นไว้อย่างมีระบบ เพื่อช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในระหว่างผู้เรียนกับระบบการสอน เพื่อเป็นการนำไปสู่การเรียน เพราะแกนกลางของหลักสูตรอยู่ที่การเรียนรู้นั้น จำเป็นต้อง ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาและกระบวนการต่างๆ รวมกัน

ธวัชชัย ชัยจิระฉายกุล (2553) ได้อธิบายถึงความหมายของ หลักสูตรไว้ดังนี้

“หลักสูตร” เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า “curriculum” และคำว่า curriculum ก็มาจากภาษาละติน “currere” ซึ่งแปลว่า “The course to run” ซึ่งหมายถึงเส้นทางที่จะต้องวิ่งไป หรือเข้าใจกันว่าคู่แข่งกันของเนื้อหาสาระที่จะต้องเรียนรู้

Beauchamp (1975) นักทฤษฎีหลักสูตรได้นิยามอย่างตรงไปตรงมาว่า หลักสูตรได้แก่ เอกสารที่เขียนขึ้นมาและได้ชื่อว่าหลักสูตรจะต้อง ได้แก่สิ่งที่เป็นเอกสาร

ซึ่งธวัชชัย ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง แผนการเรียนรู้อะไร และ ประสบการณ์หรือกิจกรรมทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน

หลักการของหลักสูตร

Oliva (1982 อ้างใน ธวัชชัย ชัยจิระฉายกุล, 2553) ได้ศึกษาและรวบรวมหลักการของ หลักสูตรเอาไว้ 10 หลักการ ดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นสิ่งที่ควรปรารถนาและเป็นสิ่งที่ไม่มีใครห้ามได้
2. หลักสูตรเป็นผลิตผลของแต่ละช่วงเวลา
3. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่เกิดขึ้นในช่วงแรกจะมีส่วนหนึ่งที่ขนานและเกิดขึ้นร่วมกันกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่เกิดขึ้นในช่วงต่อมา
4. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล
5. การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานกลุ่มที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย
6. การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการของการตัดสินใจเลือกจากทางเลือกที่มีอยู่หลายทางเลือก
7. การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
8. การพัฒนาหลักสูตรจะมีประสิทธิผลมากขึ้น ถ้ามีการพิจารณากันอย่างครอบคลุม
9. การพัฒนาหลักสูตรจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้าดำเนินการไปตามกระบวนการที่มี

ระบบ

10.การพัฒนาหลักสูตรจะเริ่มจากหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วในขณะนั้น

ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรมีความสำคัญต่อปัจจัยด้านต่างๆ ดังนี้

1. การพัฒนาเศรษฐกิจ
2. การพัฒนาการเมืองและการปกครอง
3. การพัฒนาสังคม

4. การพัฒนาด้านวิชา

5. การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พสุ เศรษฐินทร์และคณะ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาและปรับปรุงสาขาวิชา และหลักสูตรของภาควิชาพานิชยศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคตที่ภาคธุรกิจต้องการมากที่สุดในปัจจุบันคือ ต้องการบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีความชำนาญด้านคอมพิวเตอร์ มีความสามารถในการสื่อสาร มีความอดทนในการทำงาน มีความรักดีต่อองค์กร มีความสามารถในการเรียนรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดี และสำหรับในอนาคตนักธุรกิจไทยต้องการบัณฑิตที่มีความแตกต่างจากบัณฑิตในปัจจุบันคือ มีความรู้ในหลายๆ ด้านมากขึ้น มีความเชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษมากขึ้น มีความรอบรู้ในเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความสามารถในการนำเสนอและเขียนรายงาน มีความรอบรู้ในด้านตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ และมีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์

ชูเวช ชาญสง่าเวช (2543) ได้ทำการศึกษาการปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่เกิดขึ้น ในสถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา มีการทำกัน ในหลายลักษณะตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงห้องเรียน การปรับปรุงที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยไม่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวคือ เป็นการปฏิรูปที่อยู่ในอำนาจของคณาจารย์ผู้สอน การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ ทั้งในรูปแบบและขนาดห้องเรียน ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่มุ่งให้นักศึกษาพัฒนาทักษะความสามารถในการวิเคราะห์ สร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกันเป็นทีม จนถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบ World Wide Web ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการเปิดโลกการศึกษาออกไปนอกกำแพงมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม ภัยคุกคามที่บั่นทอนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างหนึ่งจากประสบการณ์การปฏิรูปการเรียนการสอนในสหรัฐอเมริกาคือการปฏิรูปที่มีประสิทธิผลอย่างแท้จริงไม่อาจเกิดขึ้น ได้ด้วยแรงกดดันจากภายนอก แต่เพียงอย่างเดียว กระแสหลักของการปฏิรูปการเรียนการสอนต้องมาจากภายในสถาบันอุดมศึกษานั้นเอง โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากคณาจารย์ที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับนักศึกษา

ทรงศรี สนธิทรัพย์ (2543) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ พบว่า คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของบัณฑิตบริหารธุรกิจระดับปริญญาตรีและปริญญาโทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยในระดับปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรับผิดชอบ และระดับปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ

พร้อมพร ณ เชียงใหม่ (2544) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการผลิต และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในทัศนะผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงราย พบว่า ระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบการผลิตทั้ง 4 ด้านในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้บริหาร ด้านครู อาจารย์ และด้านการเรียนการสอนมีระดับ การปฏิบัติมาก ส่วนด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีระดับการปฏิบัติปานกลาง คุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในทัศนะของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงรายทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบการผลิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา อาชีวศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง

ประสานพร มณฑลธรรม (2547) ได้ทำการศึกษาคุณสมบัติหรือทักษะความสามารถของ พนักงานที่บริษัทต่างๆ ต้องการ ได้แก่ มีคุณวุฒิตรงกับที่นายจ้างต้องการ ซึ่งหมายรวมไปถึงการมี คุณสมบัติทุกอย่างเพียบพร้อมตรงตามที่ระบุไว้ในประกาศรับสมัครงานทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็น เป็น ความรู้ ความสามารถ อายุ ประสบการณ์ หรือบางบริษัทก็อาจจะระบุเพศที่ต้องการรับสมัครมาด้วย

ศิริวรรณ สิริพทุไชรธรรม (2547) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อ การจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า นายจ้าง/ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต มีความ พึงพอใจต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทักษิณในระดับมาก องค์ประกอบหลักที่นายจ้างมีความ พึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและมนุษยสัมพันธ์ อันดับที่สองคือ ด้านความ รับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ นายจ้างมีความพึงพอใจระดับมาก และอันดับที่สาม คือ ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพ นายจ้างมีความพึงพอใจระดับมาก สำหรับ องค์ประกอบย่อยที่นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทักษิณมากที่สุด ได้แก่ ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่องานที่ทำและอุทิศเวลา ความขยันหมั่นเพียรและ กระตือรือร้นในการทำงาน การปฏิบัติงานตามกฎระเบียบของหน่วยงาน สำหรับองค์ประกอบย่อย ที่นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทักษิณน้อยที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการ ใช้ภาษาต่างประเทศ ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ความสามารถในการวางแผนการทำงาน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และความสามารถในการทำงานเป็นทีม

เจริญ เข้มสรวลสกุล (2549) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานระดับ อาชีวศึกษาในจังหวัดอุดรธานีตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบการฝึกงานและผู้ใช้บริการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นจากมากไป นาน้อยปรากฏว่าอันดับแรก คือ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะพื้นฐานเบื้องต้นทางวิชาชีพ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ตามลำดับ และผู้รับผิดชอบการฝึกงานและผู้ใช้บริการ มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่

ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานระดับอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรมและประเภทวิชาบริหารธุรกิจไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงตามข้อสมมติฐานของการวิจัย

ทัศนีย์ สิริริยกุล (2552) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับตำแหน่งพนักงานบริการลูกค้าในธุรกิจผู้รับจัดการขนส่งทางทะเล พบว่า คุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตที่พึงประสงค์ สำหรับตำแหน่งพนักงานบริการลูกค้าในธุรกิจผู้รับจัดการขนส่งทางทะเลส่วนใหญ่ เป็นเพศชายหรือหญิงก็ได้ อายุอยู่ในช่วง 21 - 25 ปี สถานภาพ โสดหรือสมรสก็ได้ วุฒิการศึกษาจบระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาคือการขนส่งระหว่างประเทศ/โลจิสติกส์ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับตำแหน่งพนักงานบริการลูกค้าในธุรกิจผู้รับจัดการขนส่งทางทะเล กับจำนวนพนักงาน ณ ปัจจุบันของบริษัท ทุนจดทะเบียนบริษัท รายได้เฉลี่ยต่อปีของบริษัท และกำไรสุทธิโดยเฉลี่ยของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95%

อรอนงค์ เข็นเกษม (2552) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

Liauh Y. (2011) การศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาและภาควิชาภาษาอังกฤษในการสอบภาษาอังกฤษเพื่อสำเร็จการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีและการศึกษาวิชาชีพขั้นสูงประเทศไต้หวัน พบว่า มีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีบทบาทต่อทัศนคติของภาควิชาและนักศึกษาในการสอบภาษาอังกฤษเพื่อสำเร็จการศึกษา มีแรงจูงใจและความต้องการระดับสูงในการเรียนภาษาอังกฤษระดับปานกลาง นักศึกษารับรู้ถึงปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการสอบภาษาอังกฤษมากกว่าภาควิชา อิทธิพลของการสอบภาษาอังกฤษเพื่อสำเร็จการศึกษาก็เพื่อการหางานในอนาคต นักศึกษาและภาควิชาที่มีทัศนคติที่

ขัดแย้งกัน ภาควิชาคำนึงการเรียนการสอนเพื่อการทดสอบ หลักสูตรและประสิทธิภาพในการสอนมากกว่าสิ่งอื่นๆ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว จะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะที่นายจ้างหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพของตนเองและรอบรู้ในสิ่งต่างๆ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหา เสาะแสวงหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนางานของตนเอง ดังนั้น การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตจึงต้องอาศัยความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงตามคุณลักษณะที่หลักสูตรต้องการ และเป็นบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นพลเมืองที่ดี มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้ในอนาคต

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

1.1 ประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนต่างๆ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว สมาคมวิชาชีพด้านธุรกิจท่องเที่ยว บัณฑิตสาขาการจัดการ การโรงแรมและการท่องเที่ยว และนักศึกษาปัจจุบันหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ การท่องเที่ยว

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1.2.1 ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา จำนวน 20 คน

1.2.2 สมาคมวิชาชีพด้านธุรกิจท่องเที่ยว ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา จำนวน 5 คน

1.2.3 บัณฑิตสาขาการจัดการ การโรงแรมและการท่องเที่ยว ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ โควตา จำนวน 100 คน

1.2.4 นักศึกษาปัจจุบันหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ การโรงแรม และการท่องเที่ยว ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 100 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขา การจัดการการท่องเที่ยว เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดระดับ (Likert Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นข้อคำถามแบบรายการเลือก (Check lists)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบทความ ข่าวสารต่างๆ และข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องการแล้วทำการตรวจสอบข้อมูล (Editing) ดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วทำการลงรหัส (Coding) ในแบบสอบถามที่สมบูรณ์ หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการประมวลผลข้อมูล (Proceeding) และบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ผ่านโปรแกรมประมวลผลทางสถิติ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Initial Statistics) ในการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

บทที่ 4
ผลการวิจัยและอภิปรายผล

๐๐
MF
1121
75
5.772

การศึกษาลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ
การท่องเที่ยว ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	80	35.6
หญิง	145	64.4
รวม	225	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.4
และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 35.6

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 – 25 ปี	35	15.6
26 – 30 ปี	148	65.8
31 – 35 ปี	27	12.0
36 – 40 ปี	9	4.0
41 – 45 ปี	6	2.7
มากกว่า 45 ปีขึ้นไป	0	0.0
รวม	225	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 20 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.6 และช่วงอายุ 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	7	3.1
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	34	15.1
พนักงานบริษัทเอกชน	77	34.2
พนักงานของรัฐ	11	4.9
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	49	21.8
อื่นๆ	47	20.9
รวม	225	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 34.2 รองลงมา คือ ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 21.8 และอาชีพอื่นๆ เช่น ร้องเพลง พนักงานราชการ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 20.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	50	22.2
5,000 – 10,000 บาท	107	47.6
10,001 – 15,000 บาท	26	11.6
15,001 – 20,000 บาท	16	7.1
20,001 – 25,000 บาท	9	4.0
25,001 – 30,000 บาท	12	5.3
มากกว่า 30,000 บาท	5	2.2
รวม	225	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.6 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.2 และ 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาการจัดการการท่องเที่ยว ด้านคุณลักษณะเด่น

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณลักษณะเด่น	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีความรอบรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติทางการท่องเที่ยว	4.05	0.924	มาก
2. มีประสบการณ์ที่พร้อมปฏิบัติงานในวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆ ได้ในอนาคค	3.99	0.918	มาก
3. มีความรู้ด้านการบริหารจัดการและสามารถเป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต	3.82	0.956	มาก
4. มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และวิจัยทางการจัดการการท่องเที่ยว	3.89	0.978	มาก
5. มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง	3.94	0.867	มาก
6. มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต สนใจศึกษาความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.831	มาก
รวม	3.97	0.725	มาก

จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในด้านคุณลักษณะเด่น ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.97) ในส่วนรายละเอียดเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต สนใจศึกษาความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง (\bar{X} = 4.15)
2. มีความรอบรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติทางการท่องเที่ยว (\bar{X} = 4.05)

3. มีประสบการณ์ที่พร้อมปฏิบัติงานในวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆ ได้ในอนาคค ($\bar{X}= 3.99$)
4. มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}= 3.94$)
5. มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และวิจัยทางด้านการจัดการการท่องเที่ยว ($\bar{X}= 3.89$)
6. มีความรู้ด้านการบริหารจัดการและสามารถเป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคค ($\bar{X}= 3.82$)

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิตสาขาการจัดการการท่องเที่ยว ด้านคุณลักษณะทั่วไป

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณลักษณะทั่วไป	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีทักษะ ความรู้ความสามารถด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพชีวิต	4.10	0.847	มาก
2. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบและภาวะความเป็นผู้นำ	4.23	0.807	มาก
3. มีความกระตือรือร้นในการทำงานและความสนใจต่อผู้รับบริการ	4.28	0.716	มาก
4. มีความสามารถในการปรับตัว และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ร่วมงาน	4.31	0.755	มาก
5. มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว วิชาชีพ องค์กร สังคม และประเทศชาติ	4.36	0.784	มาก
6. มีบุคลิกภาพที่ดีและมีจิตใจในการให้บริการ	4.26	0.799	มาก
7. มีทัศนคติและจิตสำนึกที่ดีต่อวิชาชีพ	4.28	0.773	มาก
รวม	4.26	0.617	มาก

จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในด้านคุณลักษณะทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.26$) ในส่วนรายละเอียดเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว วิชาชีพ องค์กร สังคม และประเทศชาติ ($\bar{X}= 4.36$)

2. มีความสามารถในการปรับตัว และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ร่วมงาน (\bar{X} = 4.31)
3. มีความกระตือรือร้นในการทำงานและความสนใจต่อผู้รับบริการ (\bar{X} = 4.28)
4. มีทัศนคติและจิตสำนึกที่ดีต่อวิชาชีพ (\bar{X} = 4.28)
5. มีบุคลิกภาพที่ดีและมีจิตใจในการให้บริการ (\bar{X} = 4.26)
6. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบและภาวะความเป็นผู้นำ (\bar{X} = 4.23)
7. มีทักษะ ความรู้ความสามารถด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพ (\bar{X} = 4.10)

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว ด้านคุณลักษณะเฉพาะ

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณลักษณะเฉพาะ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีการศึกษาเรียนรู้ การใช้ความรู้ และประสบการณ์เพื่อการพัฒนา วิชาการในสาขาของตน	4.15	0.787	มาก
2. เข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทยและสังคมโลก รู้เท่าทันต่อการ เปลี่ยนแปลงการแข่งขันในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้ อย่างมีความสุข	4.17	0.778	มาก
3. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ ในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ ในการศึกษาในสาขาวิชาชีพได้	4.07	0.753	มาก
4. มีทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสภาวะ แวดล้อมการทำงานสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	4.11	0.822	มาก
5. มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและ ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อยกระดับมาตรฐานของสังคมไทย	4.32	0.741	มาก
รวม	4.16	0.584	มาก

จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในด้านคุณลักษณะเฉพาะ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.16) ในส่วนรายละเอียดเรียงตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและชีวิตมันในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อยกระดับมาตรฐานของสังคมไทย ($\bar{X}= 4.32$)
2. เข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทยและสังคมโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การแข่งขันในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ($\bar{X}= 4.17$)
3. มีการศึกษาเรียนรู้ การใช้ความรู้ และประสบการณ์เพื่อการพัฒนาวิชาการในสาขา ของคน ($\bar{X}= 4.15$)
4. มีทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสภาวะแวดล้อมการทำงาน สมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ($\bar{X}= 4.11$)
5. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศในการสื่อสารและ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาในสาขาวิชาชีพได้ ($\bar{X}= 4.07$)

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในภาพรวม

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านคุณลักษณะเด่น	3.97	0.725	มาก
2. ด้านคุณลักษณะทั่วไป	4.26	0.617	มาก
3. ด้านคุณลักษณะเฉพาะ	4.16	0.584	มาก
รวม	4.13	0.567	มาก

จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.13$) โดยให้ความสำคัญด้านคุณลักษณะทั่วไปมากที่สุด ($\bar{X}= 4.26$) รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะเฉพาะ ($\bar{X}= 4.16$) และด้านคุณลักษณะเด่น ($\bar{X}= 3.97$) ตามลำดับ

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอคุณลักษณะอื่นๆ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ไว้ดังนี้

- ขยัน ตั้งใจเรียน
- ขยัน มีวินัย ตรงต่อเวลา
- เคารพกฎกติกาของสังคม
- ซื่อสัตย์ อดทน ตรงต่อเวลา
- มีความรับผิดชอบต่อสังคม

- มีความรู้ ความสามารถที่พึงประสงค์
- มีความรู้ พัฒนาประเทศชาติ
- มีความรู้ด้านท่องเที่ยวอย่างดั่งแท้
- มีความสามารถในการปฏิบัติและภาษาอังกฤษ
- มีคุณธรรมจริยธรรม
- มีทัศนคติที่ดี เห็นแก่ส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ
- รอบรู้ รอบคอบ
- สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีไหวพริบ คล่องแคล่ว

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ตารางที่ 4.9 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	จำนวน	ร้อยละ
1. รายวิชาที่สอนมีปรัชญา วัตถุประสงค์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต	131	7.4
2. การมีส่วนร่วมของผู้ใช้บัณฑิต ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษาในระหว่างที่ทำการศึกษา	117	6.6
3. ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของบัณฑิตที่ตรงตามความต้องการของตลาดงาน	119	6.7
4. การเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและบูรณาการองค์ความรู้ในการเรียนของผู้เรียน	116	6.5
5. การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาประสบการณ์ด้านการวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการเรียนและการทำงานในอนาคต	114	6.4
6. การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ด้วยตนเอง	103	5.8
7. การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและนำภูมิปัญญาไทยมาบูรณาการให้เหมาะสมกับท้องถิ่น	108	6.1
8. การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ	116	6.5

ตารางที่ 4.9 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	จำนวน	ร้อยละ
9. การบูรณาการหรือสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในกระบวนการการเรียนการสอน	127	7.1
10. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษ	126	7.1
11. การจัดการอบรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา	108	6.1
12. การจัดการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและความต้องการของหลักสูตร	102	5.7
13. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย	131	7.4
14. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จะส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	140	7.9
15. การพัฒนาหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)	122	6.9
รวม	1,780	100.0

จากการศึกษาปัจจัยด้านความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ส่วนใหญ่ คือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 7.9 รองลงมาคือ วิชาที่สอนมีปรัชญา วัตถุประสงค์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 7.4 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อ ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตน้อยที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและความต้องการของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 5.7

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	P-value
ด้านคุณลักษณะเด่น	ระหว่างกลุ่ม	29.738	18	1.652	2.391	.002
	ภายในกลุ่ม	38.206	166	0.230		
ด้านคุณลักษณะทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	4.546	16	.284	.353	.991
	ภายในกลุ่ม	167.516	208	.805		
ด้านคุณลักษณะเฉพาะ	ระหว่างกลุ่ม	9.856	11	.896	1.177	.305
	ภายในกลุ่ม	162.206	213	.762		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	150.846	171	.882	2.204	.001
	ภายในกลุ่ม	21.217	53	.400		

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละภาคส่วนกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ไม่ปรากฏว่าสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เมื่อแยกเป็นรายด้าน มีเพียงคุณลักษณะเด่นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละภาคส่วน ในด้านคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะมีความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ตารางที่ 4.11 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	SS	Df	MS	F	P-value
ด้านคุณลักษณะเด่น	22.243	15	1.483	3.246	.000
	95.467	209	.457		
ด้านคุณลักษณะทั่วไป	20.491	15	1.366	4.399	.000
	64.900	209	.311		
ด้านคุณลักษณะเฉพาะ	12.453	15	.830	2.729	.001
	63.583	209	.304		
รวม	15.966	15	1.064	3.983	.000
	55.847	209	.267		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การจัดการเรียนการสอนกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ไม่ปรากฏว่าสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาประกอบการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวให้มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานด้านธุรกิจท่องเที่ยว และเพื่อจัดการเรียนการสอนและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอุดมศึกษา

โดยมีขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน 20 คน สมาคมวิชาชีพด้านธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน 5 คน บัณฑิตสาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 100 คน และนักศึกษาปัจจุบันหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 100 คน

ในส่วนของขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย คุณลักษณะเด่น คือ ความพร้อมในการทำงาน (Ready to Work) ได้แก่ ประสบการณ์พร้อมปฏิบัติงานในวิชาชีพ ความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต และคุณลักษณะทั่วไปด้านวิชาการ ด้านวิชาการ และด้านวิชาคน ได้แก่ ทักษะความรู้ และความสามารถในการทำงาน (Knowledge skill and Ability) ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย (Responsibility) ความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานและความสนใจต่อผู้รับบริการ (Enthusiasm) ความมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ร่วมงาน (Colleague relationship) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative thinking) และความประพฤติและบุคลิกภาพ (Conduct and courtesy)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตอนที่ 2 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดระดับ (Likert Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ

(Secondary Data) จากเอกสารวิชาการ วารสาร นิตยสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เพื่อใช้ประกอบการวิจัยครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการพรรณนาผลการวิจัย และสถิติเชิงอนุมานในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามและการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการศึกษาลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.4 และเพศชาย คิดเป็น ร้อยละ 35.6 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.8 โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 34.2 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.6

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.13) ซึ่งในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านคุณลักษณะทั่วไป (\bar{X} = 4.26) ด้านคุณลักษณะเฉพาะ (\bar{X} = 4.16) และด้านคุณลักษณะเด่น (\bar{X} = 3.97) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านคุณลักษณะทั่วไป เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว วิชาชีพ องค์กร สังคม และประเทศชาติ (\bar{X} = 4.36) รองลงมาคือ มีความสามารถในการปรับตัว และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ร่วมงาน (\bar{X} = 4.31) มีความกระตือรือร้นในการทำงานและความสนใจต่อผู้รับบริการ (\bar{X} = 4.28) มีทัศนคติและจิตสำนึกที่ดีต่อวิชาชีพ (\bar{X} = 4.28) มีบุคลิกภาพที่ดีและมีจิตใจในการให้บริการ (\bar{X} = 4.26) มีจรรยาบรรณใน

วิชาชีพ มีความรับผิดชอบและภาวะความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.23$) มีทักษะความรู้ความสามารถด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

ด้านคุณลักษณะเฉพาะ เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อยกระดับมาตรฐานของสังคมไทย ($\bar{X}=4.32$) เข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทยและสังคมโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การแข่งขันในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ($\bar{X}=4.17$) มีการศึกษาเรียนรู้ การใช้ความรู้ และประสบการณ์เพื่อการพัฒนาวิชาการในสาขาของตน ($\bar{X}=4.15$) มีทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสภาวะแวดล้อมการทำงานสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ($\bar{X}=4.11$) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาในสาขาวิชาชีพได้ ($\bar{X}= 4.07$) ตามลำดับ

ด้านคุณลักษณะเด่น เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต สนใจศึกษาความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.15$) มีความรอบรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติทางการท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.05$) มีประสบการณ์ที่พร้อมปฏิบัติงานในวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆ ได้ในอนาคค ($\bar{X}= 3.99$) มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}= 3.94$) มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และวิจัยทางการจัดการการท่องเที่ยว ($\bar{X}= 3.89$) มีความรู้ด้านการบริหารจัดการและสามารถเป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต ($\bar{X}=3.82$) ตามลำดับ

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอคุณลักษณะอื่นๆ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ไว้ดังนี้

- ขยัน ตั้งใจเรียน
- ขยัน มีวินัย ตรงต่อเวลา
- เคารพกฎกติกาของสังคม
- ซื่อสัตย์ อดทน ตรงต่อเวลา
- มีความรับผิดชอบต่อสังคม
- มีความรู้ ความสามารถที่พึงประสงค์
- มีความรู้ พัฒนาประเทศชาติ
- มีความรู้ด้านท่องเที่ยวอย่างถ่องแท้
- มีความสามารถในการปฏิบัติและภาษาอังกฤษ
- มีคุณธรรมจริยธรรม
- มีทัศนคติที่ดี เห็นแก่ส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ

- มีทัศนคติที่ดี เห็นแก่ส่วนรวม ไม่เอาเปรียบ
- รอบรู้ รอบคอบ
- สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีไหวพริบ คล่องแคล่ว

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

ในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ส่วนใหญ่ คือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จะส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 7.9 รองลงมาคือ รายวิชาที่สอนมีปรัชญา วัตถุประสงค์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 7.4 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตน้อยที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและความต้องการของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 5.7

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว ทำการอภิปรายผลการศึกษาดมสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทั้งในด้านคุณลักษณะทั่วไป คุณลักษณะเด่น และคุณลักษณะเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรอนงค์ เย็นเกษม (2552) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) ด้านท ามรู้ (Knowledge)

ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

ในด้านคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งบัณฑิตควรมีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว วิชาชีพ องค์กร สังคม และประเทศชาติ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการแรกที่ทางผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างให้ความเห็นว่ามีค่าสำคัญอยู่ในระดับมาก และการมีความสามารถในการปรับตัว และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ร่วมงาน ความกระตือรือร้นในการทำงานและความสนใจต่อผู้รับบริการ เป็นคุณลักษณะทั่วไปที่มีความสำคัญในระดับรองลงมาตามลำดับ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงศรี สนธิทรัพย์ (2543) เกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ พบว่า คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของบัณฑิตบริหารธุรกิจระดับปริญญาตรีและปริญญาโท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยในระดับปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรับผิดชอบ และระดับปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเจริญ แอ้มสรวลสกุล (2549) ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะพื้นฐานเบื้องต้นทางวิชาชีพ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

ในด้านคุณลักษณะเด่นของบัณฑิตนั้น บัณฑิตควรมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต สนใจศึกษาความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง เป็นคุณลักษณะที่สำคัญเป็นลำดับแรก ในส่วนคุณลักษณะอื่นๆ เช่น มีความรอบรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติทางการท่องเที่ยว มีประสบการณ์ที่พร้อมปฏิบัติงานในวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานในสถานการณต่างๆ ได้ในอนาคต มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น เป็นคุณลักษณะเด่นที่มีความสำคัญรองลงมาตามลำดับ

ในด้านคุณลักษณะเฉพาะของบัณฑิตนั้น ลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ควรจะมีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อยกระดับมาตรฐานของสังคมไทย เป็นคุณลักษณะเด่นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ เข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทยและสังคมโลก รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การแข่งขันในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข และมีการศึกษาเรียนรู้ การใช้ความรู้ และประสบการณ์เพื่อการพัฒนาวิชาการในสาขาของตน มีความสำคัญในระดับรองลงมาตามลำดับซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของทศุ เศรษฐินทร์และคณะ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาและปรับปรุงสาขาวิชาและหลักสูตรของภาควิชาพานิชศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์

และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคตที่ภาคธุรกิจต้องการมากที่สุดในปัจจุบันคือต้องการบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีความชำนาญ ด้านคอมพิวเตอร์ มีความสามารถในการสื่อสาร มีความอดทนในการทำงาน มีความรักคิดต่อองค์กร มีความสามารถในการเรียนรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดี และสำหรับในอนาคตนักธุรกิจไทยต้องการบัณฑิตที่มีความแตกต่างจากบัณฑิตในปัจจุบันคือ มีความรู้ในหลายๆ ด้านมากขึ้น มีความเชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษมากขึ้น มีความรอบรู้ในเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความสามารถในการนำเสนอและเขียนรายงาน มีความรอบรู้ในด้านตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ และมีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รายวิชาที่สอนมีปรัชญา วัตถุประสงค์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2537) คุณสมบัติโดยทั่วไปที่นายจ้างให้ความสำคัญ และใช้ประกอบการตัดสินใจในการคัดเลือกผู้สมัครงาน ได้แก่ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ตรงตามหน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งที่สมัครบุคลิกที่เหมาะสม แบ่งเป็น ความเป็นผู้ใหญ่ การเรียนรู้และยอมรับข้อจำกัดของตนเอง การมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน และความรับผิดชอบสูง และในงานวิจัยของประสานพร มณฑลธรรม (2547) ได้อธิบายไว้ว่า คุณสมบัติหรือทักษะความสามารถของพนักงานที่บริษัทต่างๆ ต้องการ ได้แก่ มีคุณวุฒิตรงกับที่นายจ้างต้องการ ซึ่งหมายรวมไปถึงการมีคุณสมบัติทุกอย่างเทียบพร้อมตรงตามที่ระบุไว้ในประกาศรับสมัครงานทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความสามารถ อายุ ประสบการณ์ หรือบางบริษัทก็อาจจะระบุเพศที่ต้องการรับสมัครมาด้วย

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนานักศึกษาและการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของพรหมพร ณ เชียงใหม่ (2544) และหลักการจัดการหลักสูตรของ Oliva (1982) ดังนั้นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวที่พึงควรมีลักษณะที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะทั่วไป ด้านคุณลักษณะเด่น และด้านคุณลักษณะเฉพาะ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน การอุดมศึกษาในการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ควรมีการจัด

การเรียนการสอนให้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและบูรณาการองค์ความรู้
ในการเรียนของผู้เรียนให้มีความสอดคล้องและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้
เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่ดีและมีคุณภาพ และเป็นที่ยังประสงค์ขององค์กรและหน่วยงานต่างๆ
ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต

บรรณานุกรม

- กฤษฏี ปทุมชัย และคณะ. (2548). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น : กรณีศึกษาจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2545. ว.การประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 6(1), 11 – 22.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). สถิติสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรวรรณ วีร์จักร. (2546). กระบวนทัศน์ใหม่บนเส้นทางการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2554. จาก <http://sa.sa.ku.ac.th>
- _____ (2547). แนวโน้มและแนวทางการพัฒนามิตติคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประเมินใน โลกยุคใหม่. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2554. จาก <http://sa.sa.ku.ac.th>
- เจริญ เข้มสรวลสกุล. (2549). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานระดับอาชีวศึกษาใน จังหวัดอุตรดิตถ์ตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบการฝึกงานและผู้ให้บริการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ชวเชว ชาญสง่าเวช. (2543). การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา. (รายงานการวิจัย). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ทรงศรี สนธิทรัพย์. (2543). การศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิต ทางบริหารธุรกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2546 : กลุ่ม SMEs. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทัศนีย์ สิริวิบูล. (2552). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับตำแหน่งพนักงานบริการลูกค้า ในธุรกิจผู้รับจัดการขนส่งทางทะเล. (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธวัชชัย ชัยจิระฉายากุล. (2553). ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอน หน้าที่ 1 – 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บุณยสฤษฎ์ อเนกสุขและพัชรี ธานี. (2549). การประเมินและติดตามผลหลักสูตรศิลปศาสตร บัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544. (รายงานการวิจัย). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- แพ จันทรสุข. (2548). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา.
- พร้อมพร ณ เชียงใหม่. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการผลิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาในทัศนะของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- บุษ โกยวรรณ. (2553). หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ สิริทุทไธวรรณ. (2547). คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สิรินกร สุกรวรรณ. (2552). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา. (รายงานการวิจัย). วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการปฏิบัติงานของ ศษ. กรุงเทพฯ : กุรุสภาลาดพร้าว.
- อรอนงค์ เข็นเกษม. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Beauchamp, George A. (1981). *Curriculum Theory*. Illinois: F.E. Peacock Publisher.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw Hill Company.
- Jay Hertel and others. (n.p.). *Educational History, Employment Characteristics, and Desired Competencies of Doctoral-Educated Athletic Trainers*. The National Athletic Trainers' Association, Inc
- Liaub Y. E. (2011). *A Study of the Perceptions of English Faculty and Students of Exit English Examinations at Taiwan's Technological and Vocational Higher Education Institutions*. Dissertation Doctor of Education in Educational Leadership The University of Montana.

ภาคผนวก

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามโครงการวิจัย

“ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว”

การศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ให้มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานด้านธุรกิจท่องเที่ยว และเพื่อจัดการเรียนการสอนและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานอุดมศึกษา ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ครบตามสภาพที่เป็นจริง ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเสนอเป็นภาพรวมโดยจะไม่กระทบต่อตัวท่านและหน่วยงานของท่านแต่ประการใด และโปรดส่งคืนผู้วิจัยเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

หน้าข้อความตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว
 สมาคมวิชาชีพด้านธุรกิจท่องเที่ยว
 นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว ชั้นปีที่.....
 บัณฑิตสาขาการจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว

2. เพศ

- ชาย หญิง

3. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี 21 – 25 ปี 26 – 30 ปี
 31 – 35 ปี 36 – 40 ปี มากกว่า 40 ปีขึ้นไป

4. อาชีพ

- รับราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน
 พนักงานของรัฐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ อื่นๆ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000 – 10,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท
 15,001 – 20,000 บาท 20,001 – 25,000 บาท 25,001 – 30,000 บาท
 มากกว่า 30,000 บาท

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ
การท่องเที่ยว

ท่านคิดว่าบัณฑิตของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว
ควรมีคุณลักษณะต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่
ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คุณลักษณะเด่น					
1. มีความรอบรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติทางการท่องเที่ยว					
2. มีประสบการณ์ที่พร้อมปฏิบัติงานในวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงาน ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ในอนาคค					
3. มีความรู้ด้านการบริหารจัดการและสามารถเป็นผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต					
4. มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์และวิจัยทางการจัดการการท่องเที่ยว					
5. มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง					
6. มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต สนใจศึกษาความรู้และประสบการณ์ ในสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง					
คุณลักษณะทั่วไป					
7. มีทักษะ ความรู้ความสามารถด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพ					
8. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบและภาวะความเป็นผู้นำ					
9. มีความกระตือรือร้นในการทำงานและความสนใจต่อผู้รับบริการ					
10. มีความสามารถในการปรับตัว และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้ร่วมงาน					
11. มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบคลุม วิชาชีพ องค์กร สังคม และประเทศชาติ					
12. มีบุคลิกภาพที่ดีและมีจิตใจในการให้บริการ					
13. มีทัศนคติและจิตสำนึกที่ดีต่อวิชาชีพ					
คุณลักษณะเฉพาะ					
14. มีการศึกษาเรียนรู้ การใช้ความรู้ และประสบการณ์เพื่อการพัฒนาวิชาการ ในสาขาของตน					
15. เข้าใจความเป็นจริงของสังคมไทยและสังคมโลก รู้เท่าทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงการแข่งขัน ในระดับสากล และสามารถปรับตัวได้ อย่างมีความสุข					

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาในสาขาวิชาชีพได้					
17. มีทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสภาวะแวดล้อมการทำงานสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา					
18. มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่องาน สิ่งแวดล้อมและสังคมในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อยกระดับมาตรฐานของสังคมไทย					

คุณลักษณะอื่นๆ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ท่านคิดว่าปัจจัยใดต่อไปนี้มีผลต่อการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด (ตอบที่มากกว่า 1 ข้อ)

1. รายวิชาที่สอนมีปรัชญา วัตถุประสงค์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
2. การมีส่วนร่วมของผู้ใช้บัณฑิตในการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษาในระหว่างที่ทำการศึกษา
3. ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของบัณฑิตที่ตรงตามความต้องการของตลาดงาน
4. การเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและบูรณาการองค์ความรู้ในการเรียนของผู้เรียน
5. การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาประสบการณ์ด้านการวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการเรียนและการทำงานในอนาคต
6. การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ด้วยตนเอง
7. การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและนำภูมิปัญญาไทยมาบูรณาการให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

- 8. การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ
- 9. การบูรณาการหรือสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอน
- 10. การจัดการเรียนการสอน โดยใช้ภาษาอังกฤษ
- 11. การจัดการอบรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา
- 12. การจัดการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา
รายวิชาและความต้องการของหลักสูตร
- 13. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและ
ภายนอกมหาวิทยาลัย
- 14. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จะส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิต
ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 15. การพัฒนาหลักสูตร ให้ได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครั้งนี้